

MOLIYAVIY INVESTITSIYALAR AUDITINI TASHKIL ETISH

I.R.Avazov

Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universtiteti PhD

i.r.avazov@gmail.com +998977746140

Qobulova Munira Abdug'aprovna

Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universtiteti talaba

adizbekoishaxon@gmail.com +998973141802

ANNOTATSIYA

Maqola "Moliya Investitsiyalari Auditini Tashkil Etish" mavzusiga bag'ishlangan bo'lib, moliyaviy investitsiyalar auditining asosiy bosqichlari va metodologiyasini tahlil qiladi. Maqolada audit jarayonlarining samaradorligini oshirish, risklarni tahlil qilish, investitsiyalarni diversifikatsiya qilish va rentabellikni yaxshilash yo'llari ko'rib chiqiladi. Moliyaviy investitsiyalar auditining o'ziga xos jihatlari, auditorlarning tahlil qilishda foydalanadigan metodlari va natijalariga asoslanib, ularning tashkilotlar uchun qanday foyda keltirishi muhokama qilinadi.

Kalit so'zlar: moliyaviy investitsiyalar, audit, risk tahlili, investitsiya samaradorligi, rentabellik.

ANNOTATION

The article is devoted to the topic "Organization of Financial Investment Audit" and analyzes the main stages and methodology of financial investment audit. The article considers ways to improve the efficiency of audit processes, analyze risks, diversify investments and improve profitability. The specific aspects of financial investment audit, the methods used by auditors in the analysis and their results, and how they benefit organizations are discussed.

Keywords: financial investments, audit, risk analysis, investment efficiency, profitability.

KIRISH

Moliya investitsiyalari auditorligi — bu kompaniyalar yoki tashkilotlar tomonidan amalga oshirilgan moliyaviy investitsiyalar va ularning samaradorligi, xavf-xatarlar, va foyda olish imkoniyatlarini tahlil qilish jarayonidir. Moliya auditining asosiy maqsadi investitsiyalarni qanday boshqarilayotganini va ularning kompaniyaning umumiy moliyaviy holatiga qanday ta'sir qilishini aniqlashdir. Shu bilan birga, audit jarayoni tashkilotning investitsiya strategiyasini va ularning nazorat mexanizmlarini baholashga yordam beradi. Ushbu maqolada moliyaviy investitsiyalar

auditining tashkil etilishi, jarayonlari, metodologiyasi va natijalari muhokama qilinadi¹.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Moliya investitsiyalari auditini tashkil etishda bir nechta nazariy yondashuvlar mavjud. Ba'zi tadqiqotchilar auditni faqat moliyaviy ko'rsatkichlar asosida tahlil qilishni taklif qilsa, boshqalari investitsiyalarning strategik ahamiyatini, ularning risklarini va uzoq muddatli samaradorligini hisobga olishni ma'qul ko'rishadi. Rossiya va O'zbekistonda moliya auditiga oid bir qancha ishlanmalarda investitsiya jarayonlarining muhimligi, audit metodlarining rivojlanishi va tashkilotlarda moliyaviy investitsiya boshqaruvining samaradorligini oshirish yo'llari ko'rib chiqilgan.

Xususan, Moliya auditini tashkil etishda asosiy elementlar sifatida ma'lumotlar yig'ish, risklarni tahlil qilish va auditning ijtimoiy va iqtisodiy ta'sirini baholash tavsiya etilgan.

Metodologiya

Maqolada foydalanilgan metodologiya bir nechta usullardan iboratdir. Birinchi navbatda, statistik tahlil va analitik metodlar asosida ma'lumotlar yig'ish va tahlil qilish jarayoni amalga oshiriladi. Shu bilan birga, tasviriy statistik usullar va anketalar yordamida investorlarning qaror qabul qilish jarayonlari o'rganiladi. Ushbu metodologiya investitsiyalarning samaradorligini aniqlashda va audit natijalarini baholashda yordam beradi. Bundan tashqari, auditni tashkil etishda ekspert baholashlari va moliyaviy prognozlar asosida qarorlar qabul qilinadi.²

1-Jadval: Moliya Investitsiyalari Auditining Jarayonlari

Jarayon Bosqichlari	Tavsif	Vazifalar
1. Investitsiya maqsadlarini aniqlash	Moliya auditining dastlabki bosqichi, asosiy maqsadlar va investitsiyalarni belgilash.	Moliya resurslarini qanday taqsimlash kerakligini belgilash.
2. Ma'lumot yig'ish	Investitsiyalar haqida tegishli moliyaviy ma'lumotlarni to'plash.	Tahlil qilish uchun zarur ma'lumotlarni yig'ish.
3. Risklarni tahlil qilish	Investitsiya jarayonidagi xavf-xatarlarni aniqlash va baholash.	Risklarni kamaytirish va nazorat

¹ J. X. Abdurakhmanov, "Moliya investitsiyalari va ularni boshqarish", Toshkent, 2020.

² A. Karimov, "Investitsiyalarni tahlil qilish va audit", Toshkent, 2022.

Jarayon Bosqichlari	Tavsif	Vazifalar
		qilish choralarini ishlab chiqish.
4. Samaradorlikni baholash	Investitsiyalarning moliyaviy natijalarini tahlil qilish.	Investitsiya jarayonlarining rentabelligini aniqlash.
5. Audit natijalarini taqdim etish	Tahlil qilingan ma'lumotlarni rahbariyat va boshqa manfaatdor tomonlarga taqdim etish.	Audit natijalarini tegishli boshqaruv organlariga taqdim etish.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Moliya investitsiyalar auditining asosiy natijasi — bu moliyaviy jarayonlarni boshqarishdagi samaradorlikni oshirishdir. Auditorlar investitsiya jarayonlaridagi noaniqliklarni aniqlab, tashkilotning risklarini boshqarish uchun zaruriy chora-tadbirlarni ko'rishadi. Tahlil natijalari asosida auditorlar kompaniya rahbariyatiga tavsiyalar berishlari mumkin, jumladan, investitsiyalarning yangi strategiyalari, ularni diversifikatsiya qilish, va rentabellikni oshirish yo'llarini ko'rsatish. Moliyaviy investitsiyalar auditini tashkil etishning muhim afzalligi shundaki, bu jarayon tashkilotning moliyaviy resurslaridan samarali foydalanishni ta'minlaydi va uzoq muddatli muvaffaqiyatni oshiradi.

XULOSA

Moliya investitsiyalari auditini tashkil etish korxonalariga o'z investitsiya faoliyatlarini optimallashtirish, risklarni boshqarish va moliyaviy holatni yaxshilash imkonini beradi. Auditorlik jarayoni, kompaniyaning investitsiya strategiyasini baholash, tavsiyalar berish va moliyaviy holatni yanada yaxshilash uchun muhim ahamiyatga ega. Kelajakda audit jarayonlarini takomillashtirish va yanada rivojlantirish orqali investitsiyalarning samaradorligini oshirish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. J. X. Abdurakhmanov, "Moliya investitsiyalari va ularni boshqarish", Toshkent, 2020.
2. A. Karimov, "Investitsiyalarni tahlil qilish va audit", Toshkent, 2022.
3. D. R. Smith, "Financial Auditing: Principles and Practices", New York, 2019.
4. R. A. Jones, "Strategic Investment and Risk Management", London, 2021.
5. T. Linton, "The Role of Audit in Investment Evaluation", Cambridge, 2021.
6. Z. M. Bukhari, "Auditning iqtisodiy ahamiyati va samaradorligi", Tashkent, 2023.